

Kakao ima v sebi	0.03	odstotke železa
Kravlje mleko	0.53	" "
Beljak	0.57	" "
Pšenična moka	0.61	" "
Ovsena moka	0.67	" "
Goveje meso	0.70	" "
Grah	0.86	" "
Krompir	1.18	" "
Jabolka	1.40	" "
Rumenjak od jajca	1.65	" "
Leča	2. —	" "
Ržena moka	2.54	" "
Kolorabe	3.02	" "
Špinača	3.35	" "
Salata	5.31	" "
Jagode	5.98	" "
Ruski čaj	9.29	" "
Volovska kri	9.79	odstotke železa.

Iz teh odstotkov se vidi, kakšno vrednost ima mleko, kajti vsa tu navedena jedila imajo mnogo več železa v sebi. Malim otrokom je spočetka seveda potrebna mlečna jed, vendar pa se prej ko mogoče prične z drugo hrano, ki ima več potrebnih snovij v sebi in ne vpliva tako utrudljivo na človeško telo kakor ravno mleko. Odrasli slabokrvni ljudje pa naj si v mleku prav nikakor ne iščejo pomoči. Zgoraj navedena jedila, združena z drugimi pripomočki, kakor so: Gibanje, kopanje, sveži zrak itd. bodo jim odločno bolj koristile, kakor bolešno uživanje mleka in mlečnih pijač.

Odstranitev mastnih madežev iz obleke. Navadno se spravljajo madeži, ki so nastali vsled tolšče v oblekah, z benzinom in po tem drgne s koščkom volnenega blaga. A to je povsem krivo, kajti ako se tudi tolšča razdeli pod vplivom benzina, vendar se ne odstrani in z drgnjenjem se razširi madež, kar se posebno pozna, kadar se obleka zapraši, ker ed benzina in tolšče prepojeni del se prime tem raji prah in se vidi vsled tega bela lisa. Pravilno pa je, da se navadni pivni papir v 2—3 legi položi pod madež, nato zmočiti z benzinom in potem nanj zopet hitro pivnega papirja. Drgne naj se zaporedoma potem z mrzlim železom ali kamenjem močno po papirju. Vsa maščoba pride s tem spodaj in zgoraj v pivni papir in obleka je očiščena, ne da bi se morala drgniti.

Podraženje kave. Na vseh evropskih velikih tržiških za kavo napovedalo se je podraženje iste in to vsled vestij iz Brazilije, kjer traja suša ter je pričakovati slabe žetve. V Novem Jorku podražila se je kava takoj za deset odstotkov. Ne ve se, bode li to zvišanje cen ostalo trajno, ker je lahko mogoče, da nakratni dež na kavine poljane obrne vse te borzne špekulacije. Sedaj cenijo žetev na 4 in pol milijona več. Santos-kava je bila početkom minulega meseca 28½ mark za vrečo 50 kg. Sedaj se ceni 34½. Prvega tega meseca nahajalo se je v evropskih skladiščih 242.200 kg te kave.

Najboljše barvilo za železne peči. Vzemimo nekaj grafitu, zdrobimo ga v prah, ter ga s pivom ali žganjem dobro zmešajmo. Tega s ščetjo namažemo na na peč in ko se obsuši, peč s cunjjo dobro oribajmo, da dobi lesk.

Poučni in zabavni del.

O k t a v a.

Slika. Ruski spisal J. M. Potapenko.

I.

Ta povest se je pričela mnogo preje, nego je možno bilo misliti, in oni čas, ko se je vršila katastrofa, je

prekoračila že glavni del svojega razvitka. No, ker tega nihče ni vedel, torej so vsi nedoumevali, in splošna nedoumnost je bila tem večja, ker sta se glavni delujoči osebi, kateri sta, razumi se, odlično vedeli, kje tiči jedro, delali nevedni, kakor i drugi.

Katastrofa se je pojavila v samem nedru gubernskega škofovskega pevskega zbora. Na prvi pogled bo kdo mislil, se je li na takih tleh moglo pripetiti česar posebnega in dostojnega občega zanimanja, ali kadar izvemo, da je dogodek razburil dober del gubernskega prebivalstva, zanimal gubernerja ter došel celo do škofovih ušes, potem to mnenje samo po sebi izgine.

Bilo je v soboto. Pevci so se javili okolo treh popoldne k pevskim vajam, vsi so prišli, in nihče ničesar ni slutil. Njih bistroidnost ni sezala toliko daleč, da bi opazili, kakoršne srepe oči je imel vodja Vertogradov, kadar je vzel v roko gosli, zavihavši si poprej rokave jadrovinovnega pridžaka in silno pritiskajoč z lokom po strunah, začel izvajati kvinto, katera se ni ujemala. Pri tem je vodja mižal z levim očesom, krivil usta in v obče režal se tako neverjetno, kot bi hotel zasmešiti ves zbor. No on, razumi se, tega ni hotel, in na duši je imel nekaj drugega.

Gosli so bile uglašene, pevci so zasedli svoje prostore: diskanti in alti so sedeli na klopi za dolgo, nekoč s črno bojo pobarvano, a danes povsem oglodano ter razpraskano mizo, tenori so stali na desni, a basi na levi, zaslanjajoč del širokega okna. Vertogradov je bil položil pred se partituro, zadal glas, in pevci so potegnili dokaj ubrano. To je bila nova, nedavno iz stolice naročena pesem „Oče naš“, na katero je Vertogradov polagal velike upe. Te nade niso bile materialnega, a čisto-umetniškega svojstva. Kot pravi umetnik, ljubil je Vertogradov, zapustiti v poslušalcih prijeten utis in všeč mu je bilo, kadar so imenitni obiskovalci stolnice po maši prihajali k njemu, stiskali mu roko ter ga zahvaljevali za lepo petje. Kratko malo, Vertogradov je ljubil slavo in radi nje se je nahajal v neprestanem nemiru, premišljajoč, kaj bi še naučil novega.

Vaja je bila takorekoč generalna, zato ker so jutri pri maši nameravali peti prvokrat novo pesem „Oče naš“. In pevci so izpolnjevali svoje vloge do cela pravilno, ali pedantičnemu vodju se je vedno dozdevalo, da nekje česar nedostaja, in vsako minuto je zgrabil gosli ter planil z njimi na pomoč zdaj tenorom, zdaj diskantom, zdaj basom. Osobito so ga nepokojili basi. Njemu se je neprestano kazalo, da se isti ne ujemajo, in spet se mu je, ne vede zakaj, dozdevalo, da se ne moti nihče drug, nego oktavist Šakalov, in siloma je igral nad njegovim uhom, izpremljajoč svojo igro z izrazitim pogledom v njegovo stran.

Šakalov, po značaju svojem človek po kojem ter potrpežljiv, je dolgo trpel, no konečno jo dvignil roko, ter si zakril z dlanjo levo uho.

Vertogradov je vskipel.

„Zakaj si pa zatičete ušesa, kadar se radi vas igra“! je kriknil, trkajoč z lokom ob mizo, kar je ves zbor smatral kot znak prenehanja, ter umolknil.

„Zato, ker se zastonj igra“! je zagrmel Šakalov s takim nizkim ter bučnim glasom, kot bi bil ta glas prišel iz pod poda.

„Kako zastonj“? se je nadaljeval repenčiti vodja.

„A pač zastonj“! je mirno, ne zvižajoč trohice glasu, odvrnil Šakalov.

„Bomo vedeli! Pojte dalje“!

Zbor je zapel, in nikdo ni slišal, da bi se Šakalov motil, a Vertogradov je čul, ter iskreno verjel v to, če prav v resnici tega i ni bilo. Sicer drugače i biti ni moglo, ako se upošteva, da je v duši vodje bilo tako čustvo proti oktavistu, da ako bi le ta sedel pred njim ter molčal, vender bi se vodji dozdevalo, da se on moti.

Toda vse to je bilo pusto v primeri z glavnim, a glavno je bilo v finalu. Dopeli so do „ot hudega“, katero se je vlekle zelo dolgo ter veličastno in vse jedro kate-rega se je nahajalo v tem, da so basi ter oktava peli unisono. Vsled tega se je doseglo nekaj posebnega. In baš tu se je Vertogradovu dozdevalo, da oktava končno ne vzdrži.

„Vi ne vzdržite glasu“! je rekel spet prekinivši petje ter obračajoč se k Šakalovu.

Čemu se hudujete na me“? je nenadno vprašal ta.

„Ne hudujem se, a ne vzdržite, pravim vam . . .“

„Jaz ne vzdržim“? je z lahno zagotovostjo vskliknil Šakalov.

„A kdo potem, jaz menda“?

„Hm . . . Je to čudno. Prvikrat v življenju čujem, da oktava ne more vzdržati. A jaz pa mislim, da le vaša ušesa niso v redu . . .“

„Kaj“?

„Ušesa, pravim, niso v redu . . .“

„Jaz pa menim, da vaša glava ni v redu“! je dejal vodja s sršečimi očmi.

„Hm . . . To bi še bilo“! je videzno dobrodušno omenil Takalov ter celo potipal z desnico svojo glavo, kot bi se želel prepričati, v redu li je ista. No zatem je iztegnil svojo dolgo roko k oknu, vzel svojo kapo iz sinjega sukna s široko ravno strešico ter se napravil k durim.

Vodja je osupnil, očividno ne pričakuješ takega odločnega koraka.

„Kam greste“? je vprašal.

„Kdo, jaz“? se je oglasil Šakalov, obstavši na pol pota. „K bratu grem, v Kordanovke . . . Morda si ondi i glavo popravim“!

„Da vi ste znoreli“! je vskliknil Vertogradov. „Jutri je škofova maša, a on na deželo odhaja . . . Pri Bogu, vi ste ob pamet, Šakalov . . .“

„A to bi še bilo! Mogoče pa tudi! Srečno, prijatelji“!

Poslednji klic je veljal celemu zboru in zatem je Šakalov počasi šel iz pevske sobe, nadevši kapo na svojo čedno ostrizeno glavo.

Vertogradov se je bil zamislil. Šakalova nprav mu je bila dobro znana. On je dobrodušen in krotek človek, a včasih se pripeti, da mu pride v glavo česar nelepega, neosnovanega, čisto neumnega, on gre ter izvrši. Tudi takrat je vodja, bil do cela uverjen, da Šakalov odrine v selo, kjer njegov brat služi za dijakona. A kake posledice nastanejo od tega, to se celo ne da določiti, in raje ne misliti o njih.

Vetrogradov se je hipoma zavedel. Skočil je iz pevske vadnice brez kape in z lokom v roki, ter kriknil za Šakalovim, kateri je že bil prekoračil ves dvor, ter se približal vraticam.

„Čujte, Šakalov! Fedor Ignatjič! Vrnite se, no vrnite se! Nu, ne zamerite! Oprostite, Fedor Ignatjič! Nu, oprostite“!?

Ali Šakalov se vkljub temu, da mu je vodja pripravil tako čast, ter ga nazval celo Fedorom Ignatjičem, celo obrnil ni, a samo z roko je mahnil nekako nazaj in se skril.

Vertogradov je postal jedno minuto, potem pljunil in se vrnil v pevsko vadnico.

„Mož je zblaznel“! je rekel zlobno, in vrgel lok na mizo. „Nu, sedaj je ‚Oče naš‘ treba opustiti, ker brez oktave nič ni“!

In izpustil je pevce domov.

(Dalje sledi).

***** ***** Novice. ***** *****

— **Osebnosti.** Kranjski dež. predsednik Viktor baron Hein je bil 25. t. m. sprejet v avdijenci pri cesarju. — Davčnim nadzornikom v Radovljici je imenovan gosp. J. Globočnik, doslej davčni kontrolor v Ribnici. — Premešeni so gg.: davčna pristava Artur Sedlak iz Ljubljane v Škofjo Loko in Jos. Rotter iz Senožeč v Ribnico, ter praktikanta Ivan Schollmayer iz Litije v Radeče in Jul. Stepic iz Radeč na Brdo. Davčni praktikant gosp. Fr. Hladnik se je odpovedal službi.

— **Cerkvene vesti.** Župnijo Št. Lambert je dobil tamošnji župni upravitelj gosp. Josip Plantarič. Župnik na Lipoglavem gosp. Fr. Marešič se je odpovedal župniji in je bil upraviteljem imenovan gosp. J. Godec, doslej stolni vikar v Ljubljani. — Premešeni so bili čč. gg.: Avgust Schauer kot župni upravitelj na Toplo Reber (Unterwarmberg); Frančišek Sturm iz Kočevske Reke (Rieg) kot župni upravitelj v Poljanico (Pöllandl); Josip Plantarič iz Kranja kot župni upravitelj v Šent Lambert; Josip Potokar iz Tržiča v Kranj; Ivan Barle iz Kranjske gore v Tržič; Ivan Baloh iz Šmarija v Kranjsko goro; Leonhard Zupan iz Polhovega Gradca v Šmarije; Jakob Kleindienst s Krke v Polhov Gradec; Vincencij Cibašek iz Spodnje Idrije v Leskovec mesto na Dole; Josip Juvanec s Suhorije kot župni upravitelj v Rakitno; Frančišek Zega s Prema v Št. Vid pri Zatičini; Frančišek Žužek iz Dolenje vasi pri Ribnici v Št. Vid nad Ljubljano; Leopold Kolbezen iz Dragatuša v Dolenjo vas; Anton Bojanec iz Škocijana pri Dobrovi kot ekspozit na Suhorijo; Ivan Meršolj z Dobrove kot

naše trgovce na deželi. Ponuja jim svoje blago, to ali ono reč, z znano vabljuvostjo nizkih cen, ali drugimi ugodnostmi, vendar naš trgovec se ne vseda takim rafinirancu ter ne kupi nič. (Dalje sledi.)

Kmetijstvo.

Žvepljanje trt.

Grozdna plesnoba se pri nas silno širi, in sicer ne samo po gorkih krajih naše Primorske in Notranjske, temveč tudi po Dolenjskem in Štajerskem. V prvih pokrajinah poznajo to trtno bolezen že 30 let, zato tamošnji vinščaki vedo ceniti njeno zatiranje, dočim na Dolenjskem in Štajerskem še ne poznajo dovolj škodljivosti te bolezni in tudi ne verjamejo dovolj raznim ukom ter le preradi poslušajo modrovanja neumnih praznovercev. Bodite prepričani, da je grozdna plesnoba huda trtna bolezen, da more trte celo popolnoma uničiti, in edino zanesljivo sredstvo proti njej je pravočasno žvepljanje trt. Zato novič pozivljemo, ker bo kmalu čas žveplanja pred durmi: Žveplajte pridno svoje trte ter si pravočasno preskrbite žvepla in žveplalnikov.

Ne zanašajte se, da drugo leto bolezni ne bode; žveplajte vsejedno, kajti potem žveplati je prepozno, ko je bolezen že močno razširjena. Le pravočasno žveplanje bolezni prepreči in jo ustavi. Na Vipavskem je na pr. izkušnja poučila trtorejce, da je jako dobro prvič žveplati precej, ko se pokaže zarod.

V nastopnih vrstah še enkrat popišemo svojstva te bolezni in način, kako se zatira.

Grozdna plesnoba se nahaja v Avstriji že blizu 50 let ter provzroča po nekaterih krajih veliko škodo, ako se ne rabi proti njej nikako sredstvo. Po Dolenjskem so to bolezen opazili še le v zadnjih letih. Da vinogradniki vsled te gljive ne bodo prišli v tako žalosten položaj, kakor so prišli vsled peronospor, se bodo morali takoj z vso odločnostjo poprijeti sredstev, kakoršna povsodi rabijo z najboljšim uspehom.

Grozdno plesnobo provzročajo majhne glive, kakor pri peronospori, ki so kakor tanke nitke razširjajo po zelenih organih. Ob straneh teh nitek (micelija) se tvorijo posebne izbuhnine (sesalne korenine, havstoriije), katere se zajedejo v nežne organe, posebno v jagode, ter srkajo iz njih sok. Ako glive popijejo sok, se seveda dotični organ ne more razvijati in se posuši.

Ta gliva napada grozdje in listje, toda škoda na listju je le malenkostna, dočim je škoda na grozdju prav velika. Grozd, napaden od te bolezni, je tak, kakor bi bil potresen s pepelom. Ker gliva prepreže vso jagodo in srka iz nje sok, se jagoda ne more razvijati, ostane le drobna, zleseni, naposled počni in se posuši. Tako ta plesnoba uniči lahko vso trgatve.

Ako je vreme gorko, se ta bolezen pokaže meseca maja t. l. še pred cvetjem. Tedaj se pa ne razširja prav močno, temveč še le pozneje, ko postane bolj vroče.

Kakor druge bolezni, tako tudi ta ne napada vseh vrst in ne v vseh legah rastočih trt enako. Trte, rastoče v bolj vlažnih krajih, so grozdni plesnobi bolj podvržene; manj pa ta bolezen napada nizko vzgojene trte in trte v neplevelnih krajih. Nizka vzgoja ima torej tudi glede na to bolezen prednost. Vinogradi morajo biti v splošno obrambo te bolezni vedno čisti.

Kot jedino sredstvo se z najboljšim uspehom rabi žveplo. To mora biti prav fino zmleto, kakor moka; čim finejše, tem boljše. Žveplena moka je boljše od žveplene cveta.

Za žveplanje se rabijo posebni, nalašč za to napravljene meho in nahrbtni žveplalniki.

Žvepla naj se le v tistem vremenu, kadar ni nič vetra. Dalje naj se žveplanje opusti v mokrih dneh, kakor tudi tedaj, kadar je po listju rosa.

Če je po žveplanju vreme suho, je to jako ugodno za pokončanje bolezni, kajti vsled solnčnega pripekanja se začne žveplo nekako žgati, izpreminja se v žvepleno sokislino in ta pokonča vse glive, ne pa žveplo kot takšno. Ako torej po žveplanju ni gorko, se z žveplanjem ne doseže zaželeni uspeh.

Saveda s tem ni rečeno, da mora solnce ravno isti dan močno pripekati; saj žveplo ostane dolgo časa na listih in grozdih, če ni kmalu po žveplanju dežja. Ako pa se pripeti to, je treba iz nova požveplati.

Kakor pri pokončevanju peronospor, tako mora tudi tukaj sredstvo rabiti prav zgodaj, kdor hoče doseči dober uspeh. Prvo žveplanje se mora izvršiti še pred cvetjem; pozneje se pa žvepla le tedaj, če se tu pa tam pokaže bolezen še na kakem grozdu. Z uspehom žveplamo grozdje ostane vedno zdravo in jagode se enakomerno debelijo. Žveplo, katero je ostalo na jagodah, jim daje neprijetno zunanost, kar pa naj vinogradnika nikakor ne moti, ker to umazanost opere dež, predno se začne grozdje mecati. Malo časa pred trgatvijo naj se ne žvepla.

Poučni in zabavni del.

Oktava.

Slika. Ruski spisal J. M. Potapenko.

(Dalje).

II.

Do večernic je še ostalo dve uri časa in Vertogradov, celo ne šedši domov jesti, jel je potrebno ukrepati. Pred vsem je odšel v Šakalavo stanovanje, no, tu je izvedel, da je oktavist prihitel le za minuto, zgrabil komad tobaka, ter odšel. Bilo je jasno, da je Šakalov sklenil delati tako, kakor je rekel Vertogradov, je najel najboljšega voznika, ki je bil v mestu, ter velel na vso

moč peljati v predmestje, kjer je služil brat oktavista. Računal je, da se vrne še do večernic, in v duši se je zaklinjal pokazati Šakalovu vso ljubeznivost, kakoršno le premore njegovo srce. Še več. Nameraval je napeljati govor na to, kar je povzročilo njiju razdor, in celo v tej točki je bil voljan kolikor toliko odstopiti. Očividno je, da je bilo zanj zelo važno, da bi danes pri večernicah ter jutri pri maši bučala oktava. In zares, to je bilo jako važno. Začeti je s tega, da bi zbor brez oktave spominjal na dom, ki je sezidan brez temelja, in še na pesku se stoji, marveč tako nekako po zraku. Naj si bi bil še tako slab zbor, no kadar začenja oktava nizko ter melodično spremljati, potem petje zadobi polnoto in strojnost, in vsi nedostatki še porazgube. To je važno, no še so važnejše stvari.

Stvar je ta, da škof silno ljubi oktavo v obče in Šakalova, lastnika njenega, posebno. Vladika je sicer malozgovoren in celo surov človek, a kadar sreča Šakalova, vsakikrat se razvedri ter precej začno govoriti.

„Nu, kako kaj, oktava? Tuliš, a“? vpraša šaljivo.

A Šakalov se nareži in odgovori:

„Tulim, vaša eminenca“!

In da bi dokazal to, zbere vse svoje sile ter vzame kar se da nizek glas. Vladika se nasmeji in potem je dolgo dobre volje. Zgodilo se je celo, da kadar je bil škof zelo srdit, a mu je trebalo sporočiti kako stvar, pustili so nalašč Šakalova k njemu, in on je šel, kadar je vladika šetal po svojem vrtu, ter se delal, kot bi se srečal slučajno. Vršil se je običajni razgovor, posledica kojega je bila dobra volja, — tedaj so i zadevo naznanili, in vse se je končalo srečno.

Ali to še ni vse. Šakalova je ljubila vsa duhovščina od glavnega višjega duhovnika do zadnjega cerkvenega služabnika. Saj ni nihče drug nego on ob praznikih zbiral polno cerkev naroda, privlekajoč romarjev iz drugih župnij. To je dokazana istina. Nekoč je Šakalov obolel ter ležal mesec dnij, in kaj je bilo? Precej se je poznalo, da je romarjev manje v cerkvi. Ne, recite kar hočete, a oktava je v pevskem zboru važna reč, čudno važna reč. Da, slednjič pa še guverner . . . Sicer to še pride.

Torej Vertogradov, sklenivši odjenjati od mnogega, se je peljal za Šakalovim. Časa ni imel veliko. Po računu imel je zgolj četrtinko ure časa. In vso pot je premišljeval, kako bi se ga uspešneje lotil. Konečno je bil gotov žrtvovati mnogo, ali ne vse, daleč ne vse. Tu prosim, se je možno dotakniti najglavnejšaga vprašanja in povedati, kaj je prav učinilo mržnjo med dvema toli neobhodnima elementoma škotovskega pevskega zbora.

Sicer se to lahko ugane, da je to bila ženska.

Da, brez dvojbe je bila ta ženska, katero so zvali Marto Iljinično. To je bila v mestu dokaj znana oseba, in po vrhu silno spoštovana ter uvaževana. Pokojni nje mož, jetični mestjan Arefij Pospjelov, je imel trgovino s sadjem, kojo je podedovala za njim ona. Ovdovela je

zelo rano. Brojila je stoprav 28 let, a da je bila zala, ter imela belo stasito telo, v tem so bili jedini vsi.

Strast do cerkvenega petja je Marta kazala še pri ranjem možu. Le ta ni posebno odobral tega, ali ker je bil brez uma od svoje ženske, zatorej je dopuščal to strast in vspodbujal. Po njegovi smrti se je cerkveno petje jelo za Marto poosobljati malo po malo v dveh zastopnikih zbora — v vodji Vertogradovu ter v oktavistu Šakalovu. Bog ve, čemu je izbrala ti dve nasprotstvi, — kajti Vertogradov je imel povsem tanek glas, celo tenor ne, a skratka tanki glas. Moralo je biti tako usojeno.

Ali opazilo se je, da se je Marta vstopila v cerkvi zelo blizu kora, ter pazno motrila zdaj vodjo, zdaj oktavista. Toda neobhodno je treba pojasniti, da je to začela delati šele čez šest tednov po moževi smrti. Za tem sta vodja in oktavist jela zahajati k njej piti ter jesti. S prva sta delala to mirno, a potem sta naenkrat izprevidela, da sta sovražnika in sta napoti drug drugemu k sreči. Sreča pa je sestala v tem, da bi zadobila roko in srce Marte, a hkratu s tem in štacuno z ovočjem.

Pričela se je tiha mržnja. Vodja se je zadiral nad oktavistom, kjer je le mogel, a oktavist je nagajal napetemu vodji pri vsaki priliki. Namisli si sredi kakega petja ter jame nalašč kašljati in se brisati uprav takrat, kadar je neobhodna oktava, a v zboru je med tem praznota. Vertogradov opaja to in umeva, kje je vragolija, no reči ničesar ne more, zato ker kašljati in vsekniti se — ima pravico vsaki človek.

Odslej sta tudi k Marti jela zahajati vsak posebi: — jeden pride, drugi odide. In ker sta imela oba precej vpliva, zatorej se ni nobeden odločil snubiti. Marta pa je bila z obema jako intimna ter je tako laskavo vsprejemala vodjo kakor oktavista, kar je dalo soditi, da se ne bi branila omožiti se koj z obema.

Opisan dogodek je bil jeden iz momentov te borbe.

Vertogradov je torej premotrival sedaj, kako pomiriti Šakalova, da bi bistveno ne škodoval sebi, z drugimi besedami, — kako ga ukaniti. Vertogradov ni bil posebno skop z besedami, ter je včasih obečal kaj takega, česar nikoli ni mislil izpolniti. In tako je tudi takrat računil na to svojo dragoceno nadarjenost, h kateri je sicer sklenil zateči se le v skrajnem slučaju.

Že je mesto ostalo zadi, in vidna je bila cerkev predmestja. Daleč spredi se je dvigala črna točka, in Vertogradov je mislil, da je to Šakalov. Dobro bi bilo dohiteti ga na cesti. Laže bi ga bilo pregovoriti. Zajde k bratu, jame kramljati, postane len, težavno bo odtrgati. Zatorej je velel vozniku napoditi konje.

In res, pri vhodu v selo je malone dognal Šakalova, ali v ozki soteski so se bili srečali s tremi kmetiškiimi vozovi; prišlo je voziti počasi, a oktavist je med tem bil došel k bratu.

(Dalje sledi).

b) pri brzovozu; če znaša zamuda več kot 12 ur do 24 ur eno četrtinko, do 3 dni eno tretjino, in če znaša več ko 3 dni, polovico voznine.

Pri večjih odškodninskih zahtevah in deklaracijah pa naj se sporazumno z železniško upravo posebej dožene o dokazani škodi razmerno pogojena odškodnina.

Ako pa je pošiljatev zamudil ali zakasnitev povzročil sam prodajalec, potem naj se istemu sporoči, da se vsled te njegove krivde blago ne more več rabiti ni vsprejeti. Ne sme pa se odlašati ali molčati z obvestilom celo do kake prilike, ker bi se molčanje brez ugovora (zglasitve) smatralo za soglašanje ali dovoljenje pošiljke in kot brez-ugovoren vsprejem.

Dogodi se, da se dopsilje kupcu mnogo več blaga kakor ga je bilo naročeno; preveč poslanega blaga ni dolžan prevzeti, treba pa je dotičnemu vsprejemniku reklamovati ter zadevno stvar pravočasno in pred vsprejetjem poravnati.

Za domov speljano ali molče v lastno skladišče spravljeno blago in če se isto celo načae, zgubi protivno (odklanjatveno) pravico in mora se plačati.

Za nevedoma ali molče spravljeno ter obveščeno blago odpošiljatelja v skladišče, ali če je blago ležalo brez vednosti skladiščnega gospodarja v njegovem skladišču, ni isti upravičen zahtevati za tisti čas nikake odškodnine bodi si za prostor, ležnino, spravnino ali shranjevanje.

Ravno tako je z več ali z dražje zaračunananim blagom; ne sme se načenjati popred, niti prodajati, dokler se ni zadevna stvar s pošiljateljem dognala in pobotala enotna cena. (Konec prih.)

Kmetijstvo.

Terminska kupčija na žitni borzi.

Letos se posebno veliko piše in govori o odpravi terminske kupčije na žitni borzi. Vlada se nikakor neče sprijazniti z odpravo te vrste žitne kupčije, dasi je očitno v pogubo kmetskega stanu. Vsled tega so kmetski poslanci različnih strank — mej katerimi pa slovenskih kmetskih poslancev ni nikdar bilo — na različne načine nastopili proti vladi. Mej drugimi so povzročili dne 29. novembra v državnem zboru veliko razpravo, v katero je posegel tudi nemški kmetski poslanec Peschka. Ker se izmeji naših kmetskih poslancev ni nobeden oglašil, naj na kratko posnamemo, kar je povedal poslanec Peschka:

V celi Avstriji ga ni kmetijskega društva, ki bi se ne bil soglasno izrekel zoper terminsko kupčijo na žitni borzi. Poslanska zbornica se je tudi že večkrat potom resolucij izrekla za odpravo te kupčije. Kar vlada predlaga, to meri samo na premembo te pogubne kupčije, kmetski stan pa zahteva, da se tej kupčiji sploh konec naredi.

V pododbor gospodarskega odseka, ki se je bavil s to zadevo, ni bilo nikdar nobenega zastopnika poljedelskega ministrstva. Razpravljalo se je o tej velevažni zadevi, ne da bi se vlada za to količkaj menila. Vlada je pač vedno drugačnega mnenja, kakor kmetovalci-davko-plačevalci in kakor ogromna večina poslanske zbornice.

Tako terminsko kupčijo s kmetijskimi pridelki, kakor pri nas, poznajo samo v Ameriki, ki je njena domovina, potem na Angleškem in na Francoskem. Značilno je, da imamo v naši državi samo dve taki borzi, na Dunaju in v Pešti, dočim na drugih borzah s pridelki ne poznajo terminske kupčije.

Kadar se v zbornici čuje kaka želja v korist kmetskega stanu, takrat nima vlada nikdar časa. Zakon o margarinu še vedno ni predložen cesarju v potrjenje, mej tem ko je bil zakon o zgradbi kanalov, ki je na korist veliki industriji in velikemu kapitalu ter bo požrl več milijard, v šestih tednih popolnoma dognan. Za kmetske potrebe pa se nihče ne meni, ker jih vlado ne razume in tudi nima dobre volje jih razumeti.

Kmetijski ministri v Avstriji se jemljejo iz vseh mogočih stanov, samo ne izmed praktičnih kmetovalcev. Imeli smo kmetijske ministre, ki so bili prej oficirji in imeli take, ki so prej službovali v trgovskem in v naučnem ministrstvu. Zdaj imamo kmetijskega ministra, ki je prej služboval pri upravnem sodišču, ki pa o kmetijstvu ničesar ne razume.

Vladni načrt kmetovalcev nikakor ne more zadovoljiti. Stedaj ni terminska kupčija ne dovoljena, ne prepovedana, mej tem ko kmetje zahtevajo, da naj se odpravi popolnoma, pa jo hoče vlada že uzakoniti.

Sramota za vsacega kmetskega poslanca, kdor bo pomagal, da vlada ta svoj namen doseže.

Poučni in zabavni del.

Ok t a v a.

Slika. Ruski spisal J. M. Potapenko.
(Konec.)

III.

V predmestju je med tem časom že pozvonilo k večernicam, dijakona ni bilo doma, in dočim je koleselj pridrdral k vratom dijakonovega doma, se je bil Šakalov že predstavil svakinji, stresel raz sebe prah in zdajci že sedel na krilčeku za okroglo mizico in blagodušno popival kvas. Večerno solnce se je skrivalo za grič, no njegovi soji so se čutili v zduhu. Od reke je vel lahen hlad. Fedor Ignatjič je razpahnil suknjo in naprsnik, melanholično gledajoč na rožnati oblaček, mirno plavajoč po nebu, svalčkal tolsto cigareto, a sveži ravnokar zapričeti komad tobaka je ležal pred njim.

Ko je koleselj bil obstal pred vratmi, obrnil je Šakalov glavo k vratom.

„O“! zabobnel je debelo. „Še gost! Kdo bi mogel to biti? Sveti Nikolaj“! je vskliknil za tem, zazrši Vertogradova, kateri je že prišel preko dvora ter se približal krilcu. „Da, to je Vertogradov! Kaj vas je pri gnalo, Anton Mihajlič? Kaj iščete tu? Celo nočno spanje ste sklenili prekratiti? Glej, glej čudesa“!

Samo po sebi se razumi, da je Šakalov, ne glede na svojo prostodušnost, zelo vedel, zakaj se je pripeljal Vertogradov. Pač ni zaman po ravnokar vršivšem se prepiru govoril tako dovtipno in ljubeznivo. Vertogradov je pristopil k mizici ter grajalno stresel glavo.

„In vas ni sram, i ni grešno, Fedor Ignatjič! Nu, je-li možno tako brezbožno kaznovati človeka? Aj, — aj, — aj“!

„Kako kaznovati? Čemu kaznovati“? je s hlinjenim začudenjem vprašal Šakalov.

„Kaj? Vi ne veste, da je brez vas pevski zbor kakor — fej te bodi, glejte, kar je isti brez vas! In brž pred samimi večernicami odhajate . . . Mari to ni kazen“?

S tem je Vertogradov nedvojbeno nameraval malce laskati se oktavistu. Šakalov mu je primaknil stol ter ljubeznjivo rekel:

„Vsedite se, Anton Mihajlovič. Da ne hočete-li kvasa? Dajte nama še kupico, Darja Gavrilovna! Saj poznate mojo svakinjo, soprogo mojega brata, očeta Amvrozija? Tale-je“.

Pri pojavu drobne zagorele ženske se je Vertogradov vzravnal, a potem se ji poklonil, ter dejal:

„Kaj še, poznavate se“! A potem je sel na ponudeni stol in nadaljeval: „A za kvas Bog plati. Mudi se mi. Časa imam jako malo . . .“

Gospodinja je odzdravila in brzo šla po svojih opravkih.

„Jelite, Fedor Ignatjič“, je nadaljeval vodja, „da se peljete z menoj“!

„Peljem? Zakaj pa sem prišel? Oddahniti se hočem . . . In pri tem zastran glave, kakor ste sami rekli, Anton Mihajlič . . .“

„E, bodite dobri, bil sem malce jezen . . . To se vsakemu pripeti, morda tudi vam . . . Za Boga, peljite se z menoj . . . Pomislite sami, večernice, kaj eminenca poreče? Vam seveda nič ni, vi nekoliko izpregovorite, a meni prede druga! I čemu ste taki proti meni? Oh, Bog moj, Bog moj“!

Šakalov je zmajal z glavo.

„Ne, jaz tukaj vstanem . . . Kaj meni! Že nekako opravite, saj ste v drugih rečeh bolj izkušeni od mene“!

To je bilo izgovorjeno s tako zlobo, kakoršno je bilo od Šakalova celo težko pričakovati. Vertogradov je seveda razumel, o kakih takih „drugih rečeh“ govori in nahajal, da je zdajci hipec za to, da bi „odstopil“.

„Čujte“! je izpregovoril s prisrčnim glasom. „Zakaj to pravite? V nobenih drugih rečeh nimam nobenega namena, In vam odkrito povem, Fedor Ignatjevič; nikoli nisem z njo, to je z Marto Iljinično resnih namenov

imel ter jih nimam . . . To vam z najčistejšo vestjo priznam. In celo tako vam povem (tu je Vertogradov pomislil: „ako lažeš, potem laži“), povem vam, da imam čisto drugo ljubico“.

„Je res“? je z globoko nezaupnostjo vprašal Šakalov.

„Naj ne bom več vodja škofovskega pevskega zbora, če temu ni tako“.

Tu je Vertogradov pomislil: „vodja še vedno ostanem, zato ker ni drugega“.

„Oho“! je zabučal Šakalov.

„Uverjam vas, Fedor Ignatjevič! In delajte vi, kar hočete s svojo Marto. Ona mi itak ne ugaja! . . . Tolsta je silno, pa nos ima velikansk . . .“

„Vi lažete“! Ona nikakor ni tolsta, a tudi nos ima celo jako lep . . .“

„Kako vam drago! Samo z menoj se peljite, Fedor Ignatjevič! Čas gine! Čez štirideset minut k polnočnicam pozvoni . . .“

„Jaz nikakor ne pojdem . . .“

„Fedor Ignatjevič“! je s prosečim glasom vskliknil Vertogradov.

„Ne, ne pojdem! Resnično, nadihati se moram svežega zraka. To je za oktavo koristno. To mi je neki zdravnik pravil“.

„E zakaj bi se ne peljali“?

„Jaz pač ne grem! Nocoj obsedim tu in pomislim. Morda pridem jutri k maši! A danes me niti ne prosite! . . .“

Vertogradov se je skoro razjokal. A med tem je bil čas potekel do zadnje minute. Ostalo je ravno toliko, da bi dospel do večernic. Vstal je.

„Vi ste trdosrčen človek! Do cela trdočen in nečloveški“!

Tu je mahnil z roko, sel v koleselj in se odpeljal.

Med potoma je razsojeval s srdom: „Zastonj, le sem se trudil, in pri tem moram še vozniku osem desetnic plačati. Vražji rjoveči človek . . . Da bi saj jutri k maši prišel, bilo bi vsekakor lažje. Danes, ako škof vpraša, rečem, da se je prehladil in zbolel! Toda, ne boš, Marte ti ne odstopim! Si tudi hotel! Glavna stvar je tukaj štacuna . . . Lepa reč! Možno bo vodstvo popustiti ter vseh Šakalovih upljuvati. Še cerkvenemu ključarju se priporočim, da bo pri meni olje za cerkveno svečavo kupoval, takoj se priporočim. Ne, tu se je že vredno pobriniti! . . .“

Ko se je pripeljal k stolnici, razdalo se je prvo praznično zvonjenje. „Oh, mnogi molilci bodo danes nezadovoljni“! je z vzdihom premišljeval. „In opravičeno: zbor brez oktave je nekako prazen. Ravno tako, kakor kaša brez začimbe . . .“

S temi mislimi je bil stopil v cerkev, kjer so že bili zbrani pevci.

IV.

Kakor brž se je razlegnilo prvo petje, je Vertogradov prvi zavihal nos: „Ni to, ni to“, si je mislil; a pri večernicah se je med farani opazal nemir. Le-ti iz

početka sami niso vedeli česar jim nadostaje, ali zajedno z Vertogradovim so čutili, da je „ne to, ne to“.

Ne daleč od kora je po navadi stala Marta Iljičnica. Vertogradov je včasih poškilil nanjo zgolj z levim očesom in opazal na njenem obrazu lahek strah. Morebiti v vsi cerkvi nihče ni bil tako ogorčen radi odsotnosti oktave, kot ta poštena ženska. In to nikakor ni značilo, da bi ona že dajala prednost Šakalovu pred Vertogradovim, o, ne, no zato, da bi bila njena duša ganjena, neobhodno je bilo, da bi v zboru prisostvovala oba, da bi Vertogradov zadaval glas ter vzdržno mahal z roko, a Šakalova oktava tiho bučala, nizko nad vse glasove, pridavajoč jim mehkost, polnost, zvočnost. In bila je zmočena ter ni mogla moliti kakor bi rada. Njeni pogledi so neprestano uhajali tja na kor, kjer je navadno stal Šakalov, kot bi menila, da ga je Vertogradov nalašč iz ljubosumnosti skril sredi diskantov, in kakor ne bi izgubljala nadeje, da se zdaj — zdaj sredi mogočnih hrbtov ostalih basistov prikaže raven ter strojni hrbet Šakalov. Toda ne: večernice so šle h koncu, a Šakalov se ni bil pojavil.

Odločno vznemirjali so se župljani. Sami ne vedo, kako so prišli na desno stran, ter napeto poslušali. No, končno je cela cerkev pojmila, česar prav za prav manjka zboru — oktave. Osobito je to postalo jasno, kakor so bili zapeli tiho, tajnostno „Slava na višavah Bogu“. Tu je oktava bila do cela neobhodna. Ona je bila dolžna zategniti konce stikov in dolgo — dolgo odmevati pod globokimi svodi cerkvenemi.

Nemir je jel postajati aktiven. Prvi se je splašil cerkveni ključar Tolst, pošten lastnik mnogih žitnih bark na Reki, uprav oni, s katerim se je Vertogradov menil pobotati glede laškega olja za svetilnice. Isti je bil poslal na kor cerkovnika vprašat, kaj se je zgodilo z oktavo.

„Reci, da je oktavist bolan . . . Bolan je, reci!“ je z ne trdim glasom odgovoril Vertogradov, in pri tem so se vsi pevci dvoumno spogledali.

„A kaj mu je, je veljeno zvedeti?“ je vprašal cerkovnik.

„Kaj mu je? Hm! . . . Prehladil se je . . . Na prepihu je stal . . .“ je improvizoval vodja, in cerkovnik je nesel to žalostno vest cerkvenemu ključarju.

Mnogo boljših župljanov je prihajalo na kor, rahlo podrezalo katerega izmed pevcev in šepetaje povpraševalo o tem, kam je preminila oktava. Potolažili so jih z besedami Vertogradovimi o prehladu. Ali glej, nekdo je stresel samega Vertogradova. Le-ta se je ozrl z jezo, kajti to je začelo presedati, ter motilo v petju. Toda, kako se je bil zavzel, ko je zagledal guvernerja. Isti je vsikdar prišel v cerkev in jako cenil Šakalov talent. Vodja se je spoštljivo nagnil čez mrežo tako, da je njegovo uho prišlo do ust guvernerjevih.

„Zakaj pa danes vašega gospoda oktavista ni?“ je z ogorčenim glasom vprašal guverner.

„Zbolel je, ekscelenca!“ je odgovoril Vertogradov, misleč pri tem: „ako lažeš, potem se še guvernerju zlagaj“.

„Hm! . . . Kaj pa, je resno zbolel?“

„Ne, ni mu take sile ekscelenca . . .“

„Hm! . . . Kaka škoda, kaka škoda! . . . Ima tako prijeten glas . . . I to veste, naredi takorekoč lepo . . . Veste kaj; jaz poprosim svojega zdravnika, da pojde k njemu. Kje stanuje?“

Vertogradov se je ugriznil v jezik. Običajna iznajdljivost mu je odpovedala, on ni vedel, kaj bi rekel. Ali hitro si je izmislil:

„Ekscelenca, to ne pomaga . . . On je, kakor bi rekel pijan, kar se pravi . . .“

„Kaj, se napije?“

„Se pripeti, ekscelenca“.

„Kaka škoda, kako škoda!“

Guverner je odšel, a Vertogradov, vzravnavši se, je čutil, da mu je ves obraz potan in rudeč. Zdajci je v duhu preklinjal Šakalova za vse ogorčenosti, kakoršne je danes moral trpeti zavrlo oktave. No to še ni bilo vse. Brzo po guvernerjevem razgovoru so ga bili pozvali k oltarju pred škofa. Tu so ga vprašali strogo, — čemu ni Šakalova. Ali Vertogradov se je že tako privadil svoje lastne izmišljotine, da ji je sam verjel, in odgovoril vladiki gladko in to z glasom, v kojem se je slišalo sočutje:

„Bolan je malce, eminenca!“

Škof, ne posebno verujoč besedam vodje in cenivši v njem zgolj godbeno učenost, pogledal ga je zvedavo, no vsled tega, ker je bil čas molitve, ni popraševal in ga odpustil. Ta pojasnitev je bila tako labka za Vertogradova, da se celo ni znojil in šel od altara lahkega srca. In mislil si je, da so vse glavne osebe zadovoljne glede oktave, a med tem ga je še čakalo naslednje ogorčenje.

Po večernicah, ko je že prišel s kora, ter krenil proti izhodu, meneč dohiteti v cerkveni ograji Marto, in brez konkurence spremiti jo domov in popiti pri njej čaja, — pristopil je k njemu imenitni mož trgovske vnanjosti, v katerem je precej izpoznal trgovca s senom in slamo, Onučkina.

„Imam do vas prošnjo, gospod Vertogradov!“ je dejal Onučkin, peljajoč ga v stran, kjer je bilo manj ljudij. „Jutri zvečer se ima moja hči omožiti s trgovskim sinom Vjuškinim, veste, kateri na Ribji trži s suhimi ribami . . . Želeti je, da bi škofovi pevci peli“.

„Zakaj ne“, odgovoril je Vertogradov z veseljem . . .“

„A kakšna bo cena?“ je vprašal Onučkin.

„Cena je navadna; ako z dvema polnima koncertoma, razven „Grjadi, grjadi“, katero se itak razumi, potem petdeset rubljev . . . Ako brez koncertov z enim „Grjadi“, potem štirideset . . .“

„Mi želimo za petdeset, da bi vse bilo kakor sledi. Le s pogojem . . .“

„Kakšnim pa“?

„A da bi na vsak način oktava bila . . . Ker brez oktave bi bila poroka nekam nepopolna . . .“

„Hm . . . Vi želite oktave? . . .“

„Zavezano. A če brez oktave, potem več nego dvajset rubljev nikakor ne morem dati, zato ker nobene polnosti ni . . . Kakor na pr. danes. Pri tem je že dolžna oktava apostolja nositi . . . To se bo posebej plačalo . . . Torej, zagotovo, gospod Vertogradov“?

„Hm! . . . Zagotovo, zagotovo! Je samo ob sebi umevno! je zamomlal Vertogradov, a sam med tem mislil: „Oktava, oktava! A kje vzamem zdajci oktavo, če se ta bik upre še jutri! Evo nesreče! Dobro je še, da ne ve, da zavoljo njega pet in dvajset rubljev več dajo. Tedaj bi se pač ne dalo z njim shajati . . .“ Tako je bil ogorčen Vertogradov, da ne glede na redek slučaj odsotnosti konkurence, ni šel celo čaj piti k Marti.

Noč je prespal slabo. Na različne načine je ugibal in tuhtal, kako bi si pridobil Šakalova, a ničesar ni mogel izmisliti. Tako je bil tudi k maši odšel s povešenim nosom.

No kakšna pa je bila njegova radost, ko se je uprav točno pred začetkom maše zadi za korom začul gost, sočnat kašelj; vsi pevci so se bili ozrli ter zagledali Šakalova, idočega na kor. Fedor Ignatjič se je usmilil ter prišel.

Odlično so peli isti dan mašo škofovi pevci. Šakalova oktava je zvenela nekam osobito gosto in ukusno, očitvidno okrepčavši se na svežem zraku predmestja. Župljani so nehali vznemirjati se, a odobreni Vertogradov si je mislil: „Nu, sedaj šele pritisnem za Marto! Podvojeno! I štacuna bo vender moja“!

A Marta je stala ne daleč od kora, ter molila povsem mirnega srca. Poslovenil Vetušekov.

Novice.

— **Osebnosti vesti.** V osmi činovni razred sta pomaknjena profesorja v Celju gg. I. Suhač in I. Kosi. Davčni praktikant gosp. A. Adamič je premeščen iz Škofje Loke v Litijo.

— **Učiteljske vesti.** Iz II. v I. plačilni razred so pomaknjeni: Iv. Kutnar v Žužemberku, Ivan Rihtaršič v Št. Jurju pri Kranji, Mihael Kalan v Št. Petru na Pivki, Jos. Zajec v Velikem Gabru in Fr. Auser v Bohinjski Beli. Iz III. v II. plačilni razred so pomaknjeni: Mihael Kos v Homecu, Ivan Remic v Št. Jurju pri Ljubljani, Ivan Murn v Drašičah, Frančiška Wrus v Šiški, Frančiška Jugovic v Kranji, Fran. Trost v Ljubljani, Josip Bregar v Kranjski gori, Ivan Kremžar v Št. Vidu pri Zatičini. Jakob Žebre v Starem trgu, Anton Pegan v Suhorju ter Marija Scherz in Julija Borovsky v Ljubljani. Iz IV. v III. plačilni razred so pomaknjeni: L. Albrecht pri Sv. Ani nad Tržičem, Apolonija Dolinšek v Št. Vidu, Edvard Bohinc v Ribnici, Ana Praprotnik v Primskovem, Emilija Jurman v Šmartnem pri Kranji, Josip Armič v Ljubljani, Josip Pavčič v Velikih Laščah, Srečko Nagu v Vačah, Anton Sonc v Preski, Lovro Perko v Gornjem Logatcu, Fran

Štefančič v Ribnici, Fortunat Lužar v Izlakah, Ivan Petrič v Rudniku, Josip Kikel v Hohenegu pri Kočevji, Karol Pikl v Šmartnem pri Litiji, Rajko Mežan v Št. Jurju (Krško), Antonija Okorn v Kropi, Terezija Škulj v Šmarju, Rihard Megušar v Podzemlju in Ferdinand Wigele v Starem trgu pri Ložu. Za nadučitelje na sedanjih svojih mestih sta imenovana: Fran Ivanec v Senožecah in Konrad Mally v Toplicah pri Zagorji. Stalno so nameščeni: Vinko Krek v Trbojah, Hedvika Schwickert v Št. Lambertu, Avgust Praprotnik v Gornjem Logatcu in Mihael Salberger v Jesenicah. Kompetenčnim potom so premeščeni: nadučitelj v Mirni peči Bernard Andoljšek v Litijo, Pavlina Tomšič iz Št. Ruperta v Višnjo goro in Leopoldina Tošič iz Srednje vasi v Velike Lašče.

— **Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje** so dobili Fran Koprivšek v Motniku, Ivan Žgavec v Vrhpolju in Jurij Požar v Spodnjem Vremu.

— **Petdesetletnico službovanja** je praznoval te dni gosp. cesarski svetnik Fran Vodopivec v Gorici.

— **Odbor za napravo oblek ubogim šolskim otrokom** tukajšnjih ljudskih mestnih šol se najtopleje zahvaljuje vsem p. n. dobrotnikom in jih uljudno vabi k razdelitvi, katera se vrši v nedeljo 15. decembra 1901 ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške ljudske šole (Komenskega ulice).

— **Kranjski deželni zbor** se skliče na dan 4. januarja in bo zboroval do dne 7. januarja, toliko, da verificira volitve in dovoli proračunski provizorij.

— **Tiskovna pravda.** V petek in v soboto se je pred porotnim sodiščem v Ljubljani vršila kazenska obravnava proti izdajatelju „Slovenca“ dr. Evgenu Lampetu in proti odgovornemu uredniku tega lista Ivanu Rakovcu zaradi žaljenja na časti in poštenju. „Slovenec“ ni nastopil dokaza resnice za svoje trditve in sta bila obsojena dr. Lampe na dva meseca zapora, ki se je premenil v globo tisoč kron, Rakovec pa na 10 dni zapora, ki se je premenil v globo 100 kron. Vrh tega morata oba obsojenca plačati sodne stroške. Zastopnik toženih urednikov je pri obravnavi oglašil pritožbo ničnosti, a je ni vložil, pač pa je vložil dr. Breje vzke zoper kazni, kar sta vsled tega tudi storila zastopnika obtožbe.

— **Deželnozbornske volitve na Goriškem.** Volilni boj na Goriškem je dobojevan. V kmetskih občinah so bili voljeni štirje pristaši katoliške in dva pristaša narodno-napredne stranke. V trgih je bil izvoljen vodja narodno-napredne stranke dr. Tuma. V veleposestvu sta bila izvoljena dva kandidata društva veleposestnikov in jeden kandidat katoliške stranke. Napredna stranka ima torej tri zastopnike, katoliška pa jih ima pet, kajti dva iz veleposestva voljena poslanca sta neodvisna, stojita pa veliko bližje narodno-napredni, kakor katoliški stranki.

— **Slovenski akademiki in vseučilišče.** Slovenski visokošolci na Dunaju so povodom vseučiliške razprave izrekli poslancem obžalovanje, da so svoj predlog slabo zastopali, dr. Šusteršiča pa so pozvali, naj odloži svoj mandat. — Graški visokošolci so pozvali poslance, naj store primerne korake, da se na vseučilišču v Gradcu in na Dunaju uvedejo slovenska predavanja in so vladi doposlali v tem smislu sestavljeno spomenico.

— **Umrli.** Umrli je dne 9. t. m. v Vipavi gosp. Julij Juliani, upokojeni c. kr. kanclist ter posestnik, v 70. letu svoje starosti. Pokojnik bil je vesten in marljiv uradnik. Radi njegovega odhčnega značaja bil je občepriljubljen. Z njim izgubili smo jednega istih uradnikov, kateri so v dobi nemškutarskih in slovenskih bojev odločno stali na strani Slovencev. Bodi zemljica lahka vrlemu vzornemu možu! — Umrli je v Mariboru vodja tamošnjega okrajnega glavarstva, c. kr. namestniški svetnik gosp. Franc Kankowsky v starosti 56 let.